

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Adelövs friskola

Förskoleklass

Grundskola 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Adelövs Friskola under hösten 2009 och besökt skolan den 20 oktober 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen. Detta är Skolinspektionens första tillsyn av skolan sedan den startade sin verksamhet hösten 2007. Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn)

Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som lyfts fram i rapporten åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av tillsynen vid nästkommande regelbundna tillsyn.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, lärarna, elever samt företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte även lektioner i alla årskurser samt verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

Huvudmannen för Adelövs Friskola har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Tranås kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Regelbundna besök görs på skolan av kontaktpolitiker. Det finns ett fungerande samarbete som bland annat innebär att skolan får del av kommunens gemensamma resurser inom elevhälsan.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever i Adelövs Friskola

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	6
Grundskola	28

Källa: Adelövs Friskola

Skolverket godkände Adelövs Friskola som en fristående grundskola för årskurserna 1-6 och fristående förskoleklass genom beslut den 20 oktober 2006 respektive den 1 augusti 2007. (Diarienummer 2006:1 100) .

Huvudman för verksamheten är Adelövs friskoleförening med organisationsnummer 802418-9154. Verksamheten vid Adelövs Friskola startade läsåret 2007-2008 och omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolan hade vid tillsynsbesöket 34 elever. Undervisningen bedrivs i årskursblandade klasser, 1-2,3-4 och 5-6. Flertalet elever är folkbokförda i Tranås kommun men det finns också elever från Gränna och Aneby. Skolan är inrymd i det som även tidigare var byskola, tills dess att Tranås kommun lade ner verksamheten år 2004. Skolan har köpts av lokala intressenter som hyr ut den till den ideella föreningen. Omgivningarna är natursköna med tillgång till skog. I närheten av skolan bedriver kyrkan förskoleverksamhet. Samverkan med denna förekommer. I ledningen för skolan finns en rektor som arbetar 25 procent. Rektorn var fram till sin pensionering skolledare i Tranås kommun under sammanlagt 21 år. Han hade dessförinnan arbetat som lärare i olika skolformer i 21 år.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Skolan bedriver verksamhet som enbart omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6 varför det inte finns några betyg att bedöma.

Utgångspunkten för skolinspektionens bedömning av kunskapsresultaten är att samtliga elever skall uppnå målen i alla ämnen i årskurs 3 och 5. Enligt skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2007-2008 fanns under detta läsår ingen elev i årskurs 5. De tre ele-

verna i årskurs 3 klarade proven i matematik och svenska.

Skolan arbetar aktivt med målen i samtliga ämnen. Kursplanens mål har brutits ner så att varje årskurs genomgår vissa arbetsmoment. I samband med utvecklingssamtal görs numera avstämning gentemot målen i alla ämnen, i form av skriftliga omdömen. Det framgår om eleven nått målen, är på väg att nå målen eller inte nått målen. Utöver detta lämnas också en mera utförlig kommentar i varje ämne. I det material som arbetats fram av rektor och lärare intar strävansmålen en framträdande plats. Enligt verksamhetsplanen är det strävansmålen, snarare än uppnåendemålen, som skall ligga till grund för undervisningen. De betygslänkande skriftliga omdömena begränsas dock till nivån "har uppnått målen", och innehåller inget alternativ för elever som till exempel med god marginal nått målen.

Rektors och lärarnas bedömning är att resultaten i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål är goda. Vid inspektionen framkom inget som talar mot denna uppfattning. Om skolan skulle utnyttja det detaljerade material som nu finns om varje elevs måluppfyllelse i varje ämne genom att exempelvis sammanställa resultaten ämnesvis skulle det finnas ett underlag för bedömning av möjliga åtgärder för att ytterligare öka måluppfyllelsen. Detta görs inte.

Skolinspektionen bedömer att målen i läroplanen och kursplanerna i huvudsak nås.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

4 (14)

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4.5 Undervisningen är allsidig och saklig.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

6 (14)

1.4.6 Undervisningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund för fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 b kap. 1 § skollagen ska utbildningen i förskoleklass stimulera varje barns utveckling och lärande. Den ska ligga till grund för fortsatt skolgång. På Adelövsskolan går eleverna i förskoleklassen tillsammans med eleverna i årskurs 1. Det finns sex elever i varje åldersgrupp. Vid besök i klassen noterade inspektörerna att verksamheten var uppdelad och anpassad till respektive elevgrupp. Barnen i årskurs 1 arbetade med matematik, detsamma gjorde förskoleklassens barn, dock med eget material. Förskoleklassen fick mot slutet av lektionen ägna sig åt fri lek enligt egna önskemål, medan eleverna i årskurs 1 fortsatte med matematiken, i samma lokal. Det blev för den ensamma pedagogen synbart svårt att leda respektive grupp i de delvis väsensskilda verksamheter det då blev fråga om. Enligt intervjun med rektor har olägenheter med gruppindelningen noterats av skolan och en förändring har diskuterats. Skolinspektionen bedömer att skolan bör överväga åtgärder för att säkerställa att såväl barnen i förskoleklassen som eleverna i årskurs 1 ges förutsättningar att nå målen.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

8 (14)

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolan har en handlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling, senast reviderad 2009-08-24, för motverkande av alla former av kränkande behandling såsom våld, trakasserier, mobbing och främlingsfientlighet. Det finns även en bilaga med titeln Likabehandlingsplan, gällande från 2006-05-01.

I planen finns definitioner på viktiga begrepp, beskrivning av personalens roll i det förebyggande arbetet, liksom rutiner att tillämpa om mobbning eller kränkningar inträffar mellan elever. Där beskrivs även vilka förebyggande åtgärder som återkommande genomförs. Det saknas dock en redogörelse för tidsbestämda konkreta insatser för innevarande verksamhetsår som är baserade på en aktuell kartläggning av tänkbara problem. Elevernas deltagande i arbetet med planen har enligt intervjuerna på skolan varit ringa.

Skolinspektionen bedömer att Adelövs Friskola behöver upprätta en plan mot kränkande behandling i enlighet med styrdokumentet. Skolan ska i planen redogöra för de åtgärder för att förebygga kränkande behandling som sätts upp för det kommande året och som grundar sig på en kartläggning av verksamhetens behov. Skolan ska vidare beakta elevernas rätt att delta i skolans arbete med den årliga planen mot kränkande behandling.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna, det vill säga skolan är öppen för alla och urvalet sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.1.2 Varje elev erbjuds ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i respektive ämne.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.1.3 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.1.4 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

10 (14)

3.1.5 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.1.6 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.2 Personalens utbildning**Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 9 kap 2§ första punkten stycket 6 i skollagen gäller att skolan för undervisningen ska använda lärare, förskollärare och fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna. På Adelövs Friskola bedrivs undervisningen i trä- och metallslöjd och i textilslöjd av lärare som saknar pedagogisk utbildning. Enligt intervjun med rektor har försök gjorts att rekrytera lärare med pedagogisk utbildning men det ringa tjänsteunderlaget har inneburit svårigheter att anställa en behörig lärare. Skolinspektionen bedömer att Adelövs Friskola bör fortsätta sina försök att rekrytera pedagogiskt utbildad personal i slöjd.

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.3 Rektorns ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

12 (14)

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet, samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Enligt 4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning. Skolans kvalitetsredovisning uppges ha samma struktur som kvalitetsredovisningen i Tranås kommuns skolor. Utvärdering redovisas av skolans egna prioriterade målområden som är gemensam värdegrund, skolans profil "Friskvård och natur", språk och språkutveckling och matematik. Under avsnittet värdegrund saknas en utvärdering av likabehandlingsplanen. De bedömningar av måluppfyllelsen som görs framstår som ganska vaga egenvärderingar, i den mån det skett någon form av systematisk mätning mot i förväg uppställda mål redovisas de inte. Även texten som återfinns under rubriken ny målsättning är

vag och knappast utvärderingsbar efter innevarande verksamhetsår. Innehållet syftar närmast på aktiviteter som ska genomföras och inte till mätbara mål som ska nås. Av de ämnen som eleverna får undervisning i beskrivs enbart matematik. Skolan har nu genom sina utförliga skriftliga omdömen ett underlag för att beskriva måluppfyllelsen i alla ämnen och årskurser men det görs inte. Därmed saknas också underlag för övervägande om åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Det framgår av intervjuerna med rektor och elever att eleverna endast indirekt och i ringa mån varit inbegripna i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Skolinspektionen bedömer att Adelövs Friskola måste utveckla sin kvalitetsredovisning i enlighet med förordningens krav på en sådan.

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Bedömningspunkter

3.5.1 Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.5.2 Skolan bedriver huvuddelen av undervisningen med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.5.3 Utbildningen sker inom ramen för skolans tillstånd.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

14 (14)

3.6 Stabilitet**Bedömningspunkter****3.6.1 Skolan har ett stabilt elevunderlag.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.6.2 Skolan har en stabil ekonomi.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

2009-12-03

Roger Niklewski

Cecilia Palmqvist